

so žigosani z nobenim žigom ali pa so žigosani z nesumljivo krivim žigom, odvzamejo ter s prinašalci vred odpošljevo pristojnim policijskim oblastim v svrhu kazenske preiskave. 4. Da se naj v najkrajšem času pristopi definitivni odločitvi teh bankovcev iz prometa, čim bo to mogoče.

Ta naredba je bila pogrešana v vseh točkah, edino zadnja točka je še dobra in hvalevredna ter je želeli, da se čimprej izvrši. Druge točke pa so vse neutemeljene ter so rodile slabe gospodarske posledice. Trgovska zbornica v Zagrebu je brzojavila v Beogradu za pomoč. Prišel je odposlanec iz Beograda. Nato je bila, kakor poročajo hrvatski listi, ta naredba preklicana.

V Sloveniji pa nič ne znamo o tem, da bi ta naredba bila preklicana in postavljena izven moči. Zato pa tembolj čutimo njene škodljive posledice, ki se množijo in povečujejo od dneva do dneva. Te posledice težko občutijo kmet, obrtnik, trgovec, uslužbenec in zlasti tisti, ki živijo od dne in vsakodnevnega plačila. Izplačilo se namreč ponajveč vrši v eno- in dvokronskih bankovcih, katerih pa se po vzoru državnih uradov brani vsakdo, osobito trgovec in obrtnik.

Nedoumno je za vsakega državljan, kako more finančno ministrstvo odrediti, da smejo državni uradi take bankovce sprejemati samo v količini do 50 K, ko je vendar država dolžna sprejeti vse take pravilno žigosane bankovce v neomejeni količini. Docela je tudi neupravičena odredba, da se smejo sprejemati samo bankovci, žigosani od državnih oblastí, ki so bile za to pooblašene. Saj je vendar finančna uprava sama svojčas izročila žigosane starih avstro-ogrskih bankovcev ne samo državnim uradom, marveč tudi občinskimi oblastim in zasebnim denarnim zavodom. Ali so bankovci, žigosani z žigom občinskih uradov in zasebnih denarnih zavodov, neveljavni? In tudi o tem je finančno ministrstvo menda podučeno, da so se najrajši potvarjali ravno žigi državnih uradov.

Ker je vsled neosnovane naredbe finančnega ministrstva in vsled raznih nasprotujočih si poročil o izmenjavi eno- in dvokronskih bankovcev in njihovih odtegnitvi iz prometa v denarnem prometu zavlačala velika zmeda, ter gospodarska škoda narašča dan za dnevom, sem prisiljen, da vprašam g. finančnega ministra:

1. Ali je voljan naredbo z dne 15. februarja 1921, katere po poročilih častnikov ne velja več za Hrvatsko, takoj razveljaviti tudi za Slovenijo?
2. Ali bo takoj vse ukrenil, da se kolikor najhitreje izmenjajo stari eno- in desetkronski bankovci ter ukinejo iz prometa?
3. Ali je voljan to izmenjavo izvesti tako, da ne bodo oškodovani kmeti, delavski, obrtni in sploh vsi delavni sloji našega ljudstva, katerih vobče ne zadene nobena krivda na tem, da so v prometu tudi krivo žigosani bankovci?

Politični ogled.

Kraljevina SHS. V zadnjem času so se vršile v Beogradu dve brezpomembne seje konstituantne. Ustavni odbor je končal svoje delo in ustava pride v pretres pred celotno konstituantno danes. Iz radikalne stranke je izstopil znani ljubitelj Slovencev Stojan Protič, ker se ni mogel več strinjati z baš nelepno skupno hojo radikalcev z demokrati. Protič bo osnoval novo stranko vseh treznih politikov in se bo gotovo zopet pojavil na političnem obzorju kot vodilna moč. Naše vojaštvo in uprava je začela prevzemati dalmatinske otoke ki nam pripadejo po rapalski pogodbi.

Nemčija mora plačati do 1. majnika del odškodnine ententi. Nemci izjavljajo, da nimajo toliko denarja, kolikor zahtevajo zavezniki, ententa grozi, da bo podzvela 1. majnika napram Nemcem nove — ostreje korake, ako se bodo ustavljali plačati odškodnine. Gornjo Slezijsko, kjer je izpadel plebiscit v prid Nemcem, bodo razdelili med Nemce in Poljake. Poljaki bodo dobili industrijske okraje, kjer je ljudstvo po večini glasovalo za Poljake.

Na Angleškem imajo zelo oster štrajk rudarjev.

Grki so bili zopet hudo tepeni od Turkov v Mali Aziji. Sedaj hiti na boljše sam grški kralj, da zbera razlepeno grško vojsko in zavre napade Turkov, ki so začeli z močno ofenzivo proti grškim četam.

Tedenske novice.

t Osveta. Slovensko ljudstvo se pri sedanjih občinskih volitvah maščuje nad onimi, ki so mu 28. novembra sipali praznih obljub, a sedaj so ga zapustili in celo — izdali in prodali! To so samostojni in demokrati. Imamo poročila o vloženi kandidatih listah iz vseh okrajev. Splošna slika je ta, da ima naša stranka, to je Slovenska kmetijska zveza, oziroma Slov. ljudska stranka zagotovljeno večino na Slovenskem Štajerju in najbrž tudi na Kranjskem. Osveta, oziroma maščevanje, v javnem življenju je dovoljena. Slovensko ljudstvo je že pri vlaganju kandidatih list obrodilo one, ki so v sedanjih volitvah in ki so krivi, da se sedaj ubogo slovensko ljudstvo guli z novimi velikanskimi davki. Samostojni in liberalni ministri so glasovali v Beogradu za vojno in ogromne vojne izdatke. Zapeljani so še pravočasno izprevideli, da so jih agitatorji Samostojne speljali na kriva, pogubonosa pota in se sedaj kruto maščujejo nad zapeljivci. In to maščevanje je pravično!

t Odklenalo jim je. V nedeljo, dne 10. t. m. se je vršil v Narodnem domu v Ljubljani zbor zaupnikov Jugoslovanske demokratske (liberalne) stranke. To zborovanje kot tako ni bilo bogvekak zanimivo, saj se ga je iz cele Slovenije udeležilo komaj 206 zaupnikov. Polovico od teh je tvorila ljubljanska liberalna frakcija, v drugi polovici pa so bili naši samostojni — „časno“ zastopani. Shodu je predsedoval „miloobrazni“ minister dr. Kukovec, ki je uvodoma omenil, da „nima klerikalizem med našim narodom gospodarske in socialne utemeljenosti.“ Rekel je nadalje, „da se demokratom ni treba bati miselne zmage klerikalizma“. Dr. Kukovec so povedali marsikaj puhlega; govorili so o vseh strankah in niti Samostojne niso pozabili v teku svojih izvajanj. Da ne bodo samostojni agitatorji dvomili o resničnosti tega, kar je liberalni general Lojze izrekel o usodi Samostojne kmetijske stranke, prinašamo dobesedni stavek iz uvodnika 81. številke „Slovenskega Naroda“, (torej liberalnega lista; op. ur.), ki se glasi: „Obširneje je minister dr. Kukovec govoril o razmerju stranke (demokratske; op. ur.) do Samostojne kmetijske stranke, katere se sedaj nahaja v kritičnem položaju razkola.“ — To je mnenje politično sicer kratkovidnega generala armade štajerskih liberalcev. Mi smo vedno povdarjali, da poka v tramovju ponosne stavbe SKS, sedaj je pa prišel liberalni minister, ki ima dobre „zveze“ s to stranko, in potrdil naše trditve v celoti. Nas veseli le eno: razkol v taboru zelenih bratcev. „Kmetijski list“ je kričal pred in po volitvah: „Klerikalcem je odklenalo za vselej!“ Sedaj pa je dr. Kukovec zapel na zboru liberalnih zaupnikov Samostojni kmetijski stranki smrtno pesem. Samostojni obrabčajo, politična previdnost Slovencev pa bo pri občinskih volitvah obrnila!

t Kratico Samostojne kmetijske stranke SKS tolmačijo danes, ko je vsakemu kmetu očitno odkrito izdatstvo samostojnežev nad kmetom kot: SKS pomeni: slovenskega — kmeta — smrt!

t Samostojni minister Pucelj glasuje za vojno. V prvi seji ministrskega sveta, katere se je udeležil „samostojnež“ minister Pucelj, je le-ta glasoval za morebitno vojno. Glasoval je za mobilizacijo jugoslovanske armade in za vse vojne stroške, ki narastejo vsled tega.

t Zopet nove davke in nova bremena nam obetajo iz Beograda. Vsi časopisi nam poročajo, da kujejo v Beograjskem finančnem ministrstvu novi finančni zakon, potem katerega bodo zvišani davki z ozirom na vedno večje državne izdatke. Kedo bo prizadet pri teh zopetnih novih davkih? Naš kmet! In vendar imamo v Beogradu toliko samostojnih poslancev in

celo samostojnega ministra — mesarja in ti bodo glasovali, ker so v vladi, za povišanje davkov. Pred volitvami so slepili samostojni naše kmete, da bodo predvsem delovali za zmanjšanje davčnih bremen v Beogradu, danes pa, ko so dosegli, kar so hoteli, so se tudi vrinili v vlado, ki ne zmanjšuje kmetijskih bremen, ampak jih dviga in za povišanje davkov glasuje samostojni minister. Mislimo da bo novi davčni vijak spametoval marsikaterega kmeta, ki je ob volitvah nasedel samostojnim obljubarjem, ki so se danes prelevili v navadne zaparje kmetijskega imetja in prihranka.

t Novi davki — blagoslov liberalne in samostojne stranke. Vlada razglasa, da bo uvedla zopet celo vrsto novih davkov, da more tako poplačati vsaj deloma tiste milijone, ki jih izmetava za odkup turških glasov in da bo mogla poplačati velike milijonske izdatke za mobilizacijo, kanone in drugo morilno orožje. Napovedujejo velik davek na dedščine. Če bosta umrla oče ali mati, bodo morali po načrtu sedanje liberalne in samostojne vlade plačati otroci poleg običajnega desetka, kolekov in pristojbin še 12—17% od cele svote. Če pomislite, da zdaj posestva cenilci zelo visoko cenijo, bodo otroci plačali velike svote tega davka. Zahvalijo se naj za to novo „dobroto“ onim, ki se dne 28. novembra 1920. i glasovali za liberalno ali samostojno stranko.

t Kako se predpisujejo letos davki. Nešteto gorja so že liberalci prinesli nad naše dobro slovensko ljudstvo. Sovraštvo, kulturni boj, gospodarske polemije in še na stotine drugih nesreč. Se hujše so nastale razmere, ko je mlado-liberalni prvak dr. Zerjav rodil „Samostojno“. Doba od 28. novembra naprej, je doba gospodarske, verske in narodne sužnjosti za slovenski rod. V ustavnem odboru v Beogradu je poslanec Samostojne glasoval za centralizem in nam Slovincem tako požrl zaželjeno samopravo. Sedaj pa še vlada, v kateri se ni samostojni minister, mesar in poslanec Pucelj predpisuje grozno visoke davke. Ravno te dni pošiljajo davčne oblasti na povelje liberalne vlade plačilne naloge o dohodnini in vojnem davku za leto 1920. Celu ubogi vinčarji, delavci in bajtari dobivajo plačilne naloge za več sto kron. Na deželi se slišijo neštevilne pritožbe, prošnje in kletev ob enem. Mnogi nimajo niti toliko dohodkov, da bi plačevali te tekoče stroške. Kmetje iščejo zopet posojila, da plačajo davke. To je blagoslov 28. novembra. Ljudstvo je hotelo imeti te težave. Volilo je samostojne, liberalce, socialne demokrate in komuniste. To bo drag „špas“.

t Cenilne komisije za odmero davkov bodo zopet upostavljene: tako je obljubil finančni delegat v Ljubljani dr. Savnik. Naša ljudska in kmetijska stranka se je dolgo borila preko poslanca dr. Hohnjeca za to, da vnerjajo davke cenilne komisije, kakor to zahteva zakon, ne pa samo ena oseba, ki postopa z davkoplačevalci, kakor se ji zljubi. Če se bodo sedaj zopet vpostavile cenilne komisije, je to uspeh naše stranke in njenega poslanca.

t Celu v mestih se bo naša stranka udeležila občinskih volitev. V Mariboru se šteje pristave naše stranke množi dan za dnevom, isto je v Celju. Ormož in Slov. Bistrica kažeta ugodno. Vseposod gre ljudstvo v boj proti liberalni stranki, ki je kriva po svojih poslancih in ministrih nesreč, ki tarejo naše ljudi.

t Velik tabor Kmetijske zveze za Dravsko polje bo v nedeljo, 1. maja, v Slivnici pri Mariboru. Na taboru bo sta poročala poslanca dr. Anton Korosec in Ivan Roškar. Pozivamo naše pristave iz celega mariborskega ter okornjega dela ptujskega okraja, da se udeležijo tega tabora.

t Shod in občni zbor Kmetijske zveze je bil preteklo nedeljo pri Sv. Lovrencu na Pohorju zelo dobro obiskan. Prišli so sami ugledni možje in tudi kmetijsko krščansko ženstvo je bilo zastopano po 8 članicah. Zborovalci so se v smislu izvajanj prof. Vesenjaka soglasno izrekli za popolno, neuradniško samoupravo, kakor jo hoče Slov. ljudska stranka in proti kulturnoobjojnim nakanam vlade ter so posebej ostro obsodili neenakosti in neurednosti ter nestalnosti pri plačevan-

ju in odmerjanju davka ter v parniških zadevah. Na občnem zboru so izbrali večinoma stari odbo: in izvršila le neznatne izpremembe na željo nekaterih odbornikov. Naša organizacija tukaj stalno napreduje. K temu pripomaga poleg starih naših stebrov naša poštna mladina obeh spolov, Jugoslovanskemu klubu se je izrekla zaupnica in zahvala za njegovo neustrašeno delo.

t Lepo zborovanje. V nedeljo 10. t. m. je imel poslanec Pišek pri Sv. Petru na Medvedovem selu shod, katerega se je udeležilo veliko število pristavev KZ in tudi mnogo takih, ki so pokazali Samostojni hrbet. Poslanec Pišek je orisal žalosten političen položaj v Sloveniji, v katerega so nas pahnili naši laži-demokrati (liberalci) in samostojneži. Zlasti je ožigosal krivično postopanje davčnih oblastí, ki nalagajo visoke davke in visoko dohodnino malim posestnikom, večjim pa male ali celo nič. Z velikim ogorčenjem so sprejeli volilci poročilo, kako vojaške oblasti ravnaajo z našimi vojniki. Ako se bodo ljudstvu nalagala samo bremena in se bo z njim krivično postopalo, kličejo sedanji vladi: strune so zelo napete, pazite, da ne počijo! Končno so se prebrale resolucije, ki so bile navdušeno sprejete tudi od bivših samostojnežev. Izrekla se je prisrčna zahvala g. poslancu in zaupnica Jugoslov. klubu.

t Nova določitev severne meje. V Parizu so določili, da se mora vijuga na Kresnici in pri St. Ilju izravnati. Na ta način dobimo še eno slovensko posest občine Spilje (Svilak) in več gozdnih ter drugih parcel nemških posestnikov v bližini Thalerjevega veleposestva na Kresnici, pač pa izgubi Slovenec Bračko iz St. Ilja svoje leppe vinske gorice na kresniški strmini. Meja gre tik Thalerjevega „Karlovega.“ Visoka Kresnica pripade Avstriji, visoki Plavč na Jugoslaviji. Od Plavča do Sv. Duha ostane meja neizpremenjena, kot jo je določila razmejitvena komisija. Tako je vprašanje naše severne meje vendar le rošeno, čeprav se ne moremo strinjati z odločitvijo vihovnega sveta.

t Duh vesti. Zupnijo Braslovce je dobil č. g. Martin Medved, zupnik v Laporju. — V tekočem letu bodo darovali novo mašo trije gospodje četnoletniki in sicer: č. gg. Janko Breznik od Sv. Trojice v Slov. gor., Janko Leber iz Ponikve ob juž. žel. ter Ivan Mak iz Velenja.

t Naši vrli Orli bodo privedli prihodnjo nedeljo v Mariboru v Narodnem domu veličastno prireditev, zvano „Telovadna orlovska akademija“ ob 8. uri zve. Na to prireditev, ki bo gotovo v čast Orlu, pa tudi v zabavo gledalcem, vabimo vse prijatelje Orla iz mariborske okolice. Ljutomerski Orli bodo vprizorili v Slomškovi dvorani v nedeljo igro „Ne pričakuj po krivem.“

t Dež. Iz Novega Sada javljajo, da je tam zadnje dni obilno deževalo, istotako je padlo obilo dežja v Bulgariji.

t Lov za vlomilcem. V Zagrebu se je odigral dne 11. t. m. razburljiv prizor, v katerem je igral prosluli vlomilac Anton Novak glavno vlogo. Novak je pred mesecem vlomil v trgovino veletrgovca Račiča in ukradel blaga in denarja za 1 milijon 300.000 K. Odšel je na Reko, kjer so ga aretirali a jim je pobežnil iz tamošnjih zaporov. Dne 11. t. m. se je zopet pojavil v zagrebškem kino-gledališču „Mecropot“, kjer ga je službujoči stražnik spoznal in aretiral. Ko sta prišla na lico, je Novak potegnil samokres, ustrelil proti stražniku, katerega pa ni zadel. Nato je bežal po obljubljenih ulicah, zasledovalci za njim. Po divjem lovu se mu je posrečilo zlesti na podstrešje neke hiše, od tam na drugo streho in tako je zginil zasledovalni vlomilec na drzen način. Iskali so ga celo noč, toda Novaka ni bilo nikjer. Menijo, da jo je odkuril proti Ljubljani.

t Ubil razbojnik. Iz Beograda poročajo, da se je dne 9. t. m. posrečilo našim orožnikom prijeti in ubiti razbojnika Dadrča iz južne Srbije. Ubil je 12 oseb in ker so zaprli njegovo sestro, je grozil, da bo ubil še 1000 žen. Vlada je svoječasno razpisala na njegovo glavo 20.000 dinarjev.

t Gozdni požar. V Soteski pri Bohinju na Gorenjskem je dne 11. aprila